

תוכן עניינים

מבוא 4

1. סקירת ספרות 5

1.1 עבודת צוות 5

1.2 אישיות 5

1.3 מחקרים בתחום השפעת חמשת התכונות (BIG5) על עבודת צוות 6

2. שאלת המחקר והשערותיו 8

מבוא

עבודה זו מקשרת שני משתנים: האחד, מודל חמשת הכוחות. השני, עבודת צוות. עבודה זו תנסה לקשור את התכונות המפיעות לחיוב ולשלילה על יכולותיו של הפרט לעבוד בצוות.

המשתנה הראשון הינו, **מודל חמשת התכונות** אשר מציע חלוקה לחמש תכונות שניתן לעשות בהן שימוש לתיאור אופיו של הפרט. זהו מודל פופולרי שנעשה בו שימוש במחקרים רבים וזכה להכרה כסיווג כללי של תכונות אישיות. תכונות המודל יציבות לאורך כל חייו של הפרט ולא מושפעות מגורמים חיצוניים. בחמשת מימדי האישיות, ניכרת הסכמה אודות חמשת משתני אישיות מרכזיים (McCrae & Costa, 1991):

(א) מוחצנות (extraversion) - עד כמה המאפיינים שאפתנות וחברתיות דומיננטיים באדם. אדם המתאפיין בדירוג נמוך הינו מופנם, מרוחק, בעל מכוונות משימתית ויכולת התמודדות, לעומת אדם שימצא בדירוג גבוה יותר על הסקאלה שימצא יותר חברתי, בעל מכוונות לאנשים, אופטימי ובעל הנאה וכתוצאה מכך ירגיש שיכולותיו גבוהות תוך הערכה עצמית גבוהה.

(ב) נועם הליכות (agreeableness) - עד כמה האדם טוב לב, משתף פעולה ונדיב. אדם המאופיין בדירוג נמוך הינו ציני, לא משתף פעולה, חסר רחמים ומניפולטיבי, בניגוד לאדם המאופיין בדירוג גבוה אשר ימצא כסלחן, ישיר, בעל אמון והתנהגות טובה המאפיינים אדם בעל הערכה עצמית במקום העבודה.

(ג) פתיחות מחשבתית (openness) - עד כמה האדם יצירתי, בעל נכונות לחקור כיוונים אינטלקטואליים חדשים ולהתעניין בשלל תחומים שהוא ממש מושג מקביל להערכה עצמית גבוהה. לעומת עובד בעל הערכה עצמית נמוכה שהינו בעל תחומי עניין צרים ולא יצירתי, לעומת אדם המאופיין בדירוג גבוה שימצא כסקרן, בעל מקוריות ומגוון תחומי עניין.

(ד) מוכוונות או מצפוניות (conscientiousness) - עד כמה האדם חרוץ, אחראי, פרקטי ובעל יכולת להתמקד במטרה. אדם המאופיין בדירוג נמוך הינו ללא מטרה, עצלן, לא אמין ולא אכפתי, לעומת אדם הנמצא בדירוג גבוה אשר יתאפיין בארגון וסדר, אמינות, דייקנות וקפדנות כאשר הוא מרגיש בעל הערכה עצמית גבוהה.

(ה) נזירות או יציבות רגשית (neuroticism) - עד כמה האדם רגוע, בעל ביטחון עצמי וקר רוח. אדם שמאופיין בדירוג נמוך הינו דאגן, עצבני ורגשני, בניגוד לאדם בעל דירוג גבוה שימצא רגוע, לא רגשני ובטוח מודל זה ממחיש את חשיבות חמש התכונות אשר מספקות טקסונומיה משמעותית ללימודי הבדלים אישיים ללא קשר לשפה או תרבות.

קיימת חשיבות למאפייני האישיות בעת שיתוף פעולה למען הצלחת משימה קבוצתית ושיתופית. מכיוון שכל אדם מגיע עם מאפיינים אישיותיים שונים אל תוך קבוצה, נוצרת דינמיקה וכל אחד צריך למצוא את עצמו בקבוצה, לתרום לה וביחד ליצור סינרגיה בכדי לעמוד במשימה בבית הספר בחיי היום יום (Jung, 2004).

1. סקירת ספרות

נושא העבודה הינו, בדיקת כל אחד מחמשת גורמי האישיות על הצלחת אדם בתוך צוות. הפרק הראשון, עוסק במושג עבודת. השני, מגדיר מהי אישיות. בשלישי, הובאו מחקרים בתחום השפעת חמשת הגורמים על עבודת צוות (פרק אינטגרציה). סקירת ספרות זו תשפוך אור על המושגים השונים ותציג מחקרים שעליהם מבוססות השערות המחקר.

1.1 עבודת צוות

הגדרה דומה להגדרה בפרק המבוא הינה, צוות הוא מספר קטן של אנשים בעלי כישורים משלימים אשר מחויבים למטרה משותפת, ליעדי ביצוע ולגילויי אחריות הדדית למעשה, ערכים הם הגורם אשר מלכד את חברי הצוות, ועבודת צוות מצריכה התמקדות של הקבוצה בערכים המשותפים. ערכים כאלה יכולים להיות אמון, שיתופיות, תיאום הדדי וכן הלאה (Timothy, Heller, & Mount, 2002).

עבודת הצוות אינה מתרחשת מאליה, אלא היא דורשת טיפוח מכוון של המיומנויות האישיות והקבוצתיות המאפשרות עבודת צוות יעילה תוך התמקדות במישור המשימה ובמישור היחסים. מישור המשימה מתייחס לתהליכים הקשורים להשגת מטרות הצוות: דרכי ביצוע המשימה, חלוקת התפקידים, קביעת נהלים ולוח זמנים וקבלת ההחלטות. (מישור היחסים מתייחס למרכיב האנושי ולמערכות היחסים בין חברי הצוות: רגשותיהם, ציפיותיהם, התלות ההדדית ביניהם, הלכידות ודפוסי האינטראקציה שהם מקיימים והקשיים שיש להם בהתקשרותם זה לזה לצורך ביצוע המשימה (Fitzgerald & Schutte, 2010).

1.2 אישיות

אישיות היא אחד מהמושגים המוכרים ביותר בפסיכולוגיה, אך גם אחד הקשים שבהם, השימוש היום יומי במושג זה הופך אותו, לכאורה, לברור ומובן לכול, אך אם ברצוננו לעסוק בהשלכות מושג זה, עלינו לנסות ולהגדיר במדויק יותר את המונח "אישיות", ומה בדיוק כוונתנו (Jung, 2014).

הגדרה: אישיות היא מרכיב יציב בהתנהגותו של אדם אשר מאפיין אותו ומייחדו מהזולת היא ארגון, או התצורה, של תכונות יחידניות ושל דרכי התנהגות, אשר קובעים את ההסתגלויות הייחודיות של היחיד אל סביבתו מכאן שניתן להגדיר אישיות כדפוסים אופייניים של מחשבה, רגש, והתנהגות, המייחדים כל אדם, ומשפיעים על יחסי הגומלין של אותו אדם עם הסביבה (George & Zhou, 2001).

